

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Institutul pentru
Politici și Reforme
Europene

RAPORT privind audierea publică a proiectului bugetului orașului Criuleni pentru anul 2021

Autor: Dumitru Pîntea

Vadim Gumene

Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer

- Anunțul privind anunțarea audierii publice a fost plasat pe data de 25 noiembrie pe site-ul primăriei. Audierea publică a fost organizată în ziua de vineri, 4 decembrie, începând cu ora 14:00, în incinta Bibliotecii Publice Orășenești “Tamara Isac”.

<http://primariacriuleni.md/2020/11/25/spre-atentia-locuitorilor-orasului-criuleni/>

- Înainte de audiere, primăria, în colaborare cu coaliția locală a asigurat realizarea unui chestionar pentru a afla opinia cetățenilor asupra priorităților bugetare pentru anul 2021, acesta fiind completat de circa 50 de persoane.
- Coaliția s-a implicat în procesul de diseminare a anunțului privind audierea publică, distribuind toate materialele aferente, inclusiv chestionarul.

Audierea publică

- Evenimentul a durat circa 2 ore fără a fi înregistrate careva întârzieri.
- La audiere au fost prezenți funcționarii primăriei orașului, consilieri orășenești, funcționari din cadrul instituțiilor de educație timpurie, reprezentanți ai societății civile, cetățeni cu inițiativă, etc.
- Prezentarea bugetului pentru anul 2021 a avut la bază prezentarea *Bugetului pentru cetățeni*, care a expus veniturile, cheltuielile pe diferite categorii, principalele provocări pentru anul următor, nivelul taxelor locale, prioritățile cetățenilor, și alte aspecte cheie.
- Fiecare participant a avut posibilitatea să se expună asupra proiectului bugetului sau să scrie sugestiile în chat în chat.
- La eveniment au participat circa 20 de persoane, inclusiv membrii Coaliției locale. Mai multe persoane au luat cuvânt și și-au expus opinia vis-a-vis de prioritățile bugetare, precum și au adresat întrebări de clarificare privind bugetul.

Post-audiere

- Reprezentanții primăriei urmează să plaseze pe pagina web prezentarea *Bugetului pentru cetățeni*, odată ce bugetul pentru anul 2021 va fi votat de către consiliul local.
- Până la acel moment, cetățenii au posibilitatea de a veni cu propuneri și recomandări suplimentare.

Observații și feedback

Pre-Eveniment:

Creșterea vizibilității online:

- **publicarea proiectului de buget înainte de eveniment** (recomandabil în format Excel).
- crearea unui eveniment pe pagina de oficială de facebook
- distribuirea invitației la eveniment pe grupurile relevante de facebook;
- crearea unei invitații/spot video cu privire la ședința de audiere din partea primarului, cu explicarea importanței acestei audieri;

- crearea unui slogan bazat pe prioritățile bugetare pentru anul următor;

Creșterea vizibilității offline:

- invitații pe email și/sau fizice către grupurile relevante: agenții economici, asociațiile de locatari, etc.
- crearea unui buletin informativ lunar sau trimestrial cu privire la buget (newsletter) către locuitorii or. Criuleni, agenți economici, ONG-uri.
- afișajul offline a posterelor în diverse locuri publice.
- unul sau 2 afișe mari cu o săptămână înainte de eveniment în apropierea primăriei
- Schimbarea orei ședinței pentru mai târziu. A se considera ora începerea în intervalul 17:30-18:10, astfel cei care lucrează până la 17:00/18:00 să poată fi prezenți la eveniment. De asemenea, poate fi luat în calcul realizarea audierii într-o zi de week-end.

În timpul evenimentului:

- publicarea transmisiunii live pe pagina web și pe cea de facebook a primăriei;
- înregistrarea evenimentului și publicarea ulterioară;

După eveniment:

- menținerea unui dialog cu participanții (și în general cetățenii) cu privire la următorii pași în procesul de definitivare și aprobare a bugetului (ex. invitații la ședința în care se va dezbate și aprobă bugetul);
- elaborarea și publicarea unui raport narativ al audierii publice;
- publicarea proiectului de buget în format Excel.

Opinia cetățenilor din orașul Criuleni asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

Introducere și repere metodologice

Primăria orașului Criuleni, în cadrul proiectului „*Informează, abilitază, și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova*”, în colaborare cu Coaliția locală de participare bugetară, a colectat idei și sugestii de la cetățeni pentru proiectul bugetului local pentru anul 2021. Acțiunea respectivă este una dintre măsurile incluse în Planul de acțiuni pentru creșterea transparenței bugetare la nivelul primăriei orașului Criuleni.

Ideile și sugestiile cetățenilor au fost colectate prin intermediul unui Chestionar, care a avut drept scop atât măsurarea percepției cetățenilor despre serviciile prestate cât și identificarea direcțiilor prioritare de dezvoltare a localității pentru următorul an. Chestionarul a fost plasat pe situl web al primăriei, rețelele sociale oficiale și distribuit de membrii Coaliției și alți cetățeni. Colectarea de opinii a avut loc în perioada 16 noiembrie - 1 decembrie, în total fiind colectate circa 50 răspunsuri, dintre care 65% au fost oferite de femei iar 35% de către bărbați. De asemenea, cei mai activi s-au dovedit a fi tinerii - mai bine de jumătate din respondenți fiind persoane cu vârsta cuprinsă între 18 și 35 de ani (56%), urmași de categoria celor cu vârsta cuprinsă între 36-59 de ani (34%).

Chestionarul a cuprins atât întrebări generale (vârstă, sex), cât și întrebări specifice orientate pe diferite domenii, cum ar fi:

- i. transport și infrastructură;
- ii. gospodăria de locuințe și serviciile comunale;
- iii. educație timpurie (grădinițe);
- iv. cultură, sport, tineret, culte și odihnă
- v. alte probleme din localitate.

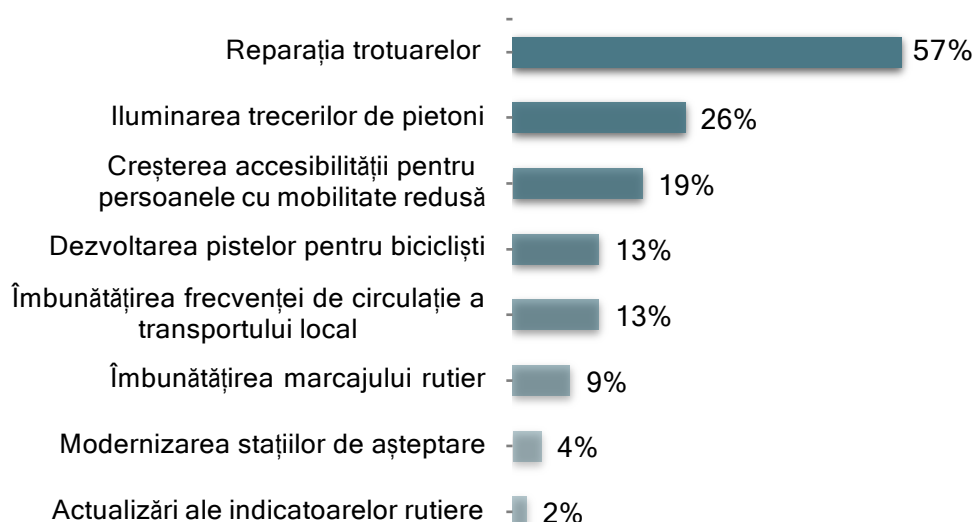
Pentru o serie de întrebări a fost posibilă alegerea mai multor răspunsuri, respectiv valoarea finală pentru fiecare răspuns reprezintă ponderea din total respondenți (din 100%). Totodată, rezultatele acestui chestionar urmează a fi vociferate la audierea publică planificată de către autoritățile locale asupra proiectului de buget pentru anul 2021.

Transport și Infrastructură

La capitolul transport și infrastructură, cei mai mulți cetățeni consideră că reparația trotuarelor și iluminarea trecerilor de pietoni ar trebui să se bucure de o atenție mai mare din partea autorităților locale (figura 1). Starea neadecvată a trotuarelor și lipsa scurgerilor pluviale, determină ca acestea să devină impracticabile în zilele cu ploaie, fiind acoperite cu glod. De asemenea, acestea sunt destul de greu accesibile pentru persoanele cu copii mici, mai ales în contextul utilizării cărucioarelor.

În același timp, respondenții menționează siguranța trecerilor de pietoni care ar putea fi îmbunătățită prin iluminarea acestora (stâlp de lumină dedicat trecerii pietonale), supra-înălțarea acestora în zonele cu risc sporit de accidente (ex. în apropierea școlii) sau instalarea unor limitatoare de viteză.

Figura 1. Cum poate fi îmbunătățită rețeaua de transport?

Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din orașul Criuleni asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

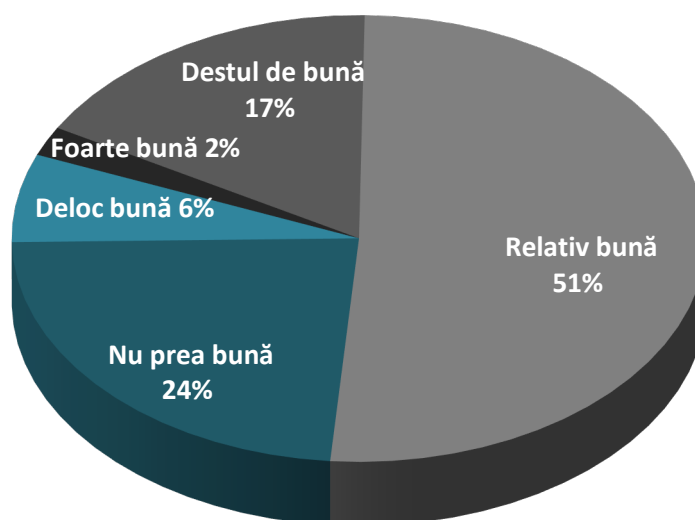
În ceea ce privește reparația și mentenanța drumurilor publice din localitate, cea mai mare parte din respondenți, 51%, consideră că acestea sunt într-o stare relativ bună iar alte 17% - într-o stare destul de bună (figura 2). Pe de altă parte, 24% din respondenți consideră că situația drumurilor nu e prea bună și doar 6% deloc bună, aici fiind vorba de anumite sectoare din oraș.

Totodată, printre cel mai des menționate sectoare de drum asupra cărora ar trebui acordată mai multă atenție (atât drumul cât și trotuarul) au fost menționate:

- Bulevardul Biruinței (majoritate covârșitoare)

- str. 31 August 1989
- str. Victoriei
- str. Calea Orheiului
- str. Izvoarelor
- str. Miorița
- trotuarele din preajma instituțiilor de învățământ
- drumul de lângă stadion

Figura 2. Cum apreciați calitatea reparațiilor și mentenanța drumurilor publice din localitate?

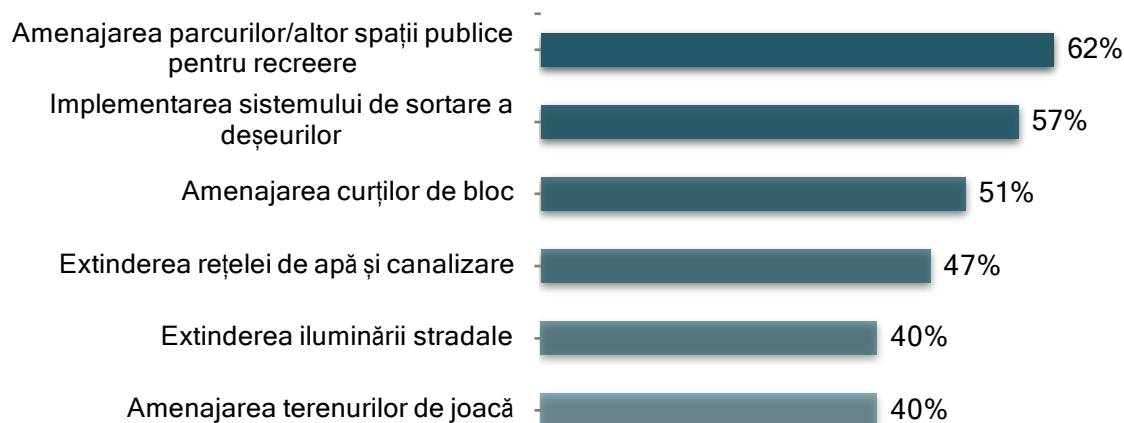

Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din orașul Criuleni asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

Gospodăria de locuințe și serviciile comunale

Cei mai mulți respondenți consideră că: (i) amenajarea parcurilor/altor spații publice pentru recreere, (ii) implementarea sistemului de sortare a deșeurilor; (iii) amenajarea curților de bloc (figura 3). Astfel, respondenții au exprimat dorința de a crește numărul de zone verzi sigure (ex. parcuri iluminate, terenuri de joacă pentru copiii, bănci/mese), care ar permite familiilor, tinerilor și persoanelor vârstnice să petreacă mai mult timp afară. De asemenea, situația privind managementul deșeurilor pare să deranjeze cetățenii, o bună parte dintre aceștia exprimând dorința implementării unui model de sortare a acestora, pentru a reduce impactul negativ asupra mediului și sănătății oamenilor.

Figura 3. Cum ar putea fi îmbunătățită situația în domeniul gospodăriei comunale?

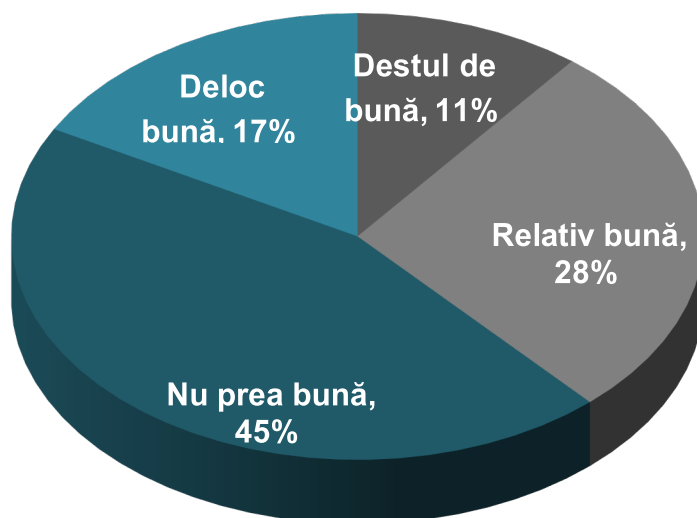

Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din orașul Criuleni asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

Situația cu privire la deșeurile poate fi observată și din evaluarea părerii respondenților asupra serviciilor de apă, canalizare și evacuare a deșeurilor prestate de autoritățile locale (figura 4). Astfel, circa 62% au declarat că situația este nu prea bună sau deloc bună, în timp ce doar 11% au menționat că este destul de bună sau foarte bună.

În cele din urmă, cetățenii au identificat și alte probleme pentru care doresc susținerea autorităților locale, printre care cele mai des menționate țin de numărul mare a animalelor fără stăpân (câinii vagabonzi), dar și starea stadionului, a zonei de agrement de pe malul Nistrului, o nouă rețea de canalizare dar și culoarea fațadelor blocurilor.

Figura 4. Care este părerea dvs. despre serviciile de apă, canalizare și evacuare a deșeurilor, prestate de autoritățile locale?

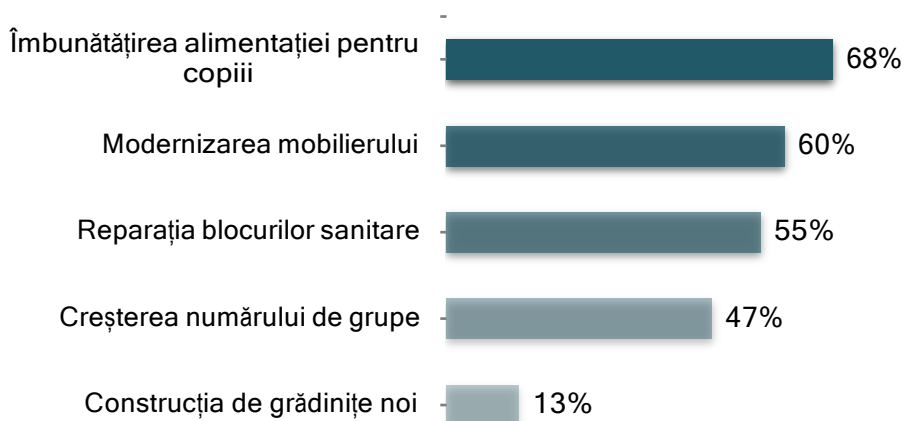

Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din orașul Criuleni asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

Educație timpurie

Respondenții se arată oarecum mulțumiți de calitatea infrastructurii grădinițelor din localitate, circa 87% menționând că aceasta se află într-o stare bună. Totuși, principalele sugestii pentru îmbunătățirea situației țin de îmbunătățirea alimentației pentru copiii, modernizarea mobilierului și reparația blocurilor sanitare (figura 5).

Figura 5. Ce acțiuni trebuie să fie prioritare în domeniul educației timpurii?

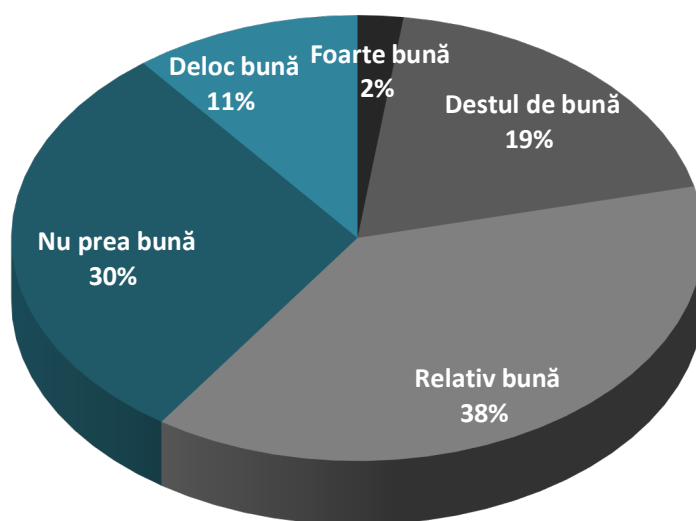

Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din orașul Criuleni asupra priorităților bugetare pentru anul 2021

Cultură tineret și sport

Aproape 60% din respondenți au o părere bună despre calitatea serviciilor oferite tinerilor din localitate (figura 6). Cu toate acestea, așteptări mari sunt în ceea ce privește redresarea situației stadionului din localitate și amenajarea altor facilități de practicare a sportului (ex. Terenuri sportive în parcurile din oraș). De asemenea, pentru utilizarea mai activă a bicicletelor, cetățenii ar dori trotuare și drumuri de o mai bună calitate mai bună, sau chiar amenajarea unor piste pentru bicicliști (măcar în cadrul parcurilor).

Figura 6. Cum apreciați calitatea serviciilor oferite tinerilor din localitate?

Sursa: Conform Chestionarului de evaluare a opiniei cetățenilor din orașul Criuleni asupra priorităților bugetare pentru anul 2021